

ZŠ A MŠ HORKA NAD MORAVOU

PROJEKT ABSOLVENT

SEMINÁRNÍ PRÁCE

AUTOR: DAVID VÝKRUTA

GARANT: PhDr. JANA SKÁCELÍKOVÁ

OBLAST: HISTORIE

TÉMA: **MAYOVÉ**

V HORCE NAD MORAVOU

ČERVEN 2014

MAYOVÉ

Osnova:

- Úvod - anotace
 - problémové otázky
 - poloha
 - základní info
 - stručná historie
- Architektura - významné stavby
 - města
- Věda - astronomie
 - kalendář
 - dvacítková soustava
 - písmo
- Mytologie - bohové
- Mayové dnes - dodržování tradic
- Závěr - graf z dotazníku

ÚVOD

Anotace:

Chtěl bych ostatním přiblížit zajímavé objevy Mayů. Ukáži několik zajímavých míst a památek na území Mexika a Střední Ameriky.

Problémové otázky:

- Proč měl být 21. 12. 2012 konec světa?
- Jak Mayové stavěli pyramidy?

Poloha:

Mayská říše se rozkládala na poloostrově Yucatán, v jižním Mexiku, Guatemale a Belize.

Stručná historie:

První Mayové se objevovali kolem roku 2 500 př.n.l., v době, kdy se objevilo zemědělství. Většina nálezů ale pochází z období kolem roku 1 500 př.n.l. Mayové po celou dobu své existence pěstovali kukuřici. Vrcholu dosáhla Mayská kultura kolem roku 800. Po roce 1520 přišli Evropané, kteří obsadili jejich území. Dobývání trvalo velmi dlouho, protože severní Mayové byli vyspělí a dobří válečníci.

ARCHITEKTURA

Významné stavby:

Nejvýznamnější stavby jsou pyramidy, které jsou na rozdíl od egyptských stupňovité. Pyramidy měly většinou devět stupňů, což znamenalo devět stupňů podsvětí. Pyramida byla hrobka panovníka s chrámem na vrcholu. Mayové své mrtvé umísťovali s hlavou k severu či západu, aby jim tak usnadnili cestu na onen svět.

Města:

Jedno z nejznámějších měst je Chichén Itzá, kde se nachází Kukulkánova pyramida, Observatoř, hřiště na pelotu a Chrám válečníků. Observatoř je stavba s otevřenou kopulí na vrcholu. Majové zde pozorovali hvězdy. Jedna teorie tvrdí, že název je odvozen od evropských hvězdáren. Dalším významným městem je Tikal. Chrám Jaguára je jedna z nejvýznamnějších náboženských staveb. Jedním z nejnavštěvovanějších měst je Uxmal, který je zrekonstruován na rozdíl od některých dalších měst v pralese.

VĚDA

Astronomie:

Dosažená přesnost při výpočtech je porovnatelná s výsledky novověké astronomie. Mayové pravděpodobně věděli, že Země je kulatá.

Kalendář:

Mayové používali několik různých kalendářů. Kalendáře se skládaly z několika ozubených kol. Nejznámější jsou Tzolk'in neboli posvátný kalendář a Dlouhý počet. Jsou to nejpokročilejší kalendáře domorodých obyvatel střední Ameriky. Kalendáře byly cyklické a neustále se opakovaly. Cykly a jejich fáze byly spojeny s bohy a vesmírnými událostmi. Kalendáře pravděpodobně vznikly dlouhodobým pozorováním opakujících se astronomických jevů. Dlouhý počet měl skončit 21. 12. 2012 nějakou katastrofou. Byl to již pátý svět.

Dvacítková soustava:

Jako číslice byly používány tečky označující jednotky a čárky označující pětky. Byla používána i nula, která měla tvar lastury. Mayové objevili nulu kolem roku 357. Mayové byli jedni z mála starověkých civilizací, které nulu používaly. Evropané neznali nulu do 12. století.

Písmo:

Mayové používali znakové písmo – piktogramy. Bylo to jediné skutečné písmo ve Střední Americe.

MYTOLOGIE

Bohové:

Mayové uctívali spoustu bohů. Nejdůležitější byl Kukulcan, opeřený had, bůh oblohy a země. Je bohem - stvořitelem, který obnovil zničený svět. Měl podobu chřestýše a ptáka kvetsala. Aztékové mu říkali Quetzalcoatl. Bůh - stvořitel byl také Itzamna. Pavoučí žena, bohyně podsvětí, má bohatou pokrývku hlavy a někdy nosí šperk kryjící nos i ústa a odrážející její proměnlivou podobu, může totiž přijmout podobu pavouka. Byla také bohyní vody. Ixtab, bohyně, která spáchala sebevraždu, je vždy zobrazována s oprátkou kolem krku. Smrt vlastní rukou byla u Mayů jistou cestou do ráje. Proto také uctívali toto božstvo sebevražď.

MAYOVÉ DNES

Dodržování tradic:

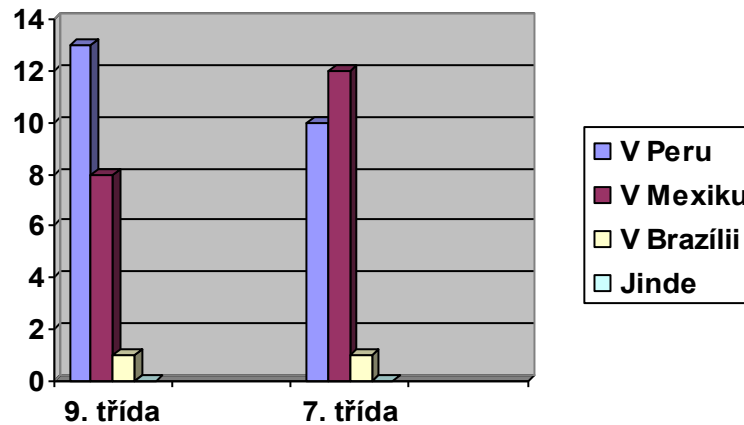
Dnešní Mayové se snaží zachraňovat a zveřejňovat příběhy a legendy. Mnoho Mayů nosí tradiční oděvy.

ZÁVĚR

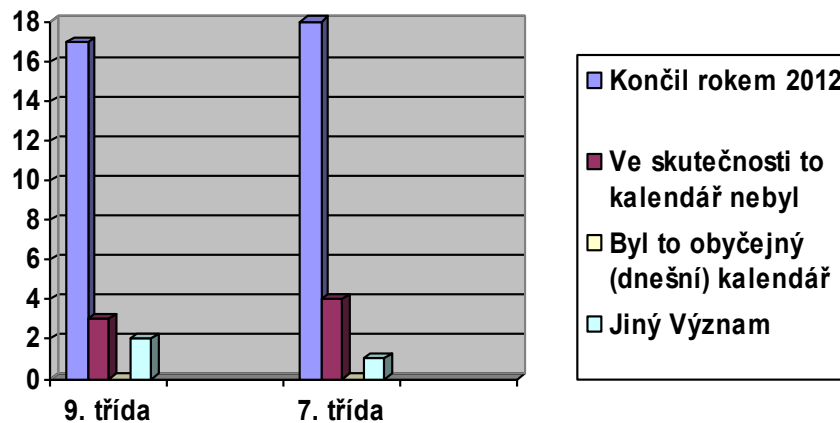
Dotazník – graf:

Předložil jsem dotazník se čtyřmi otázkami sedmé a deváté třídě. Výsledek ukáže, jestli vědí žáci alespoň základní informace o Mayích. Celkem odpovídalo 45 žáků.

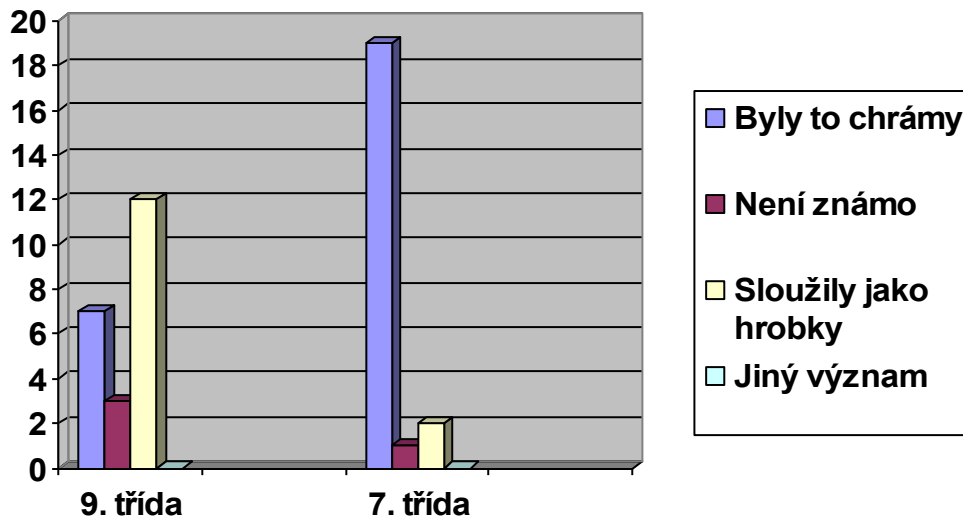
Kde žili Mayové?

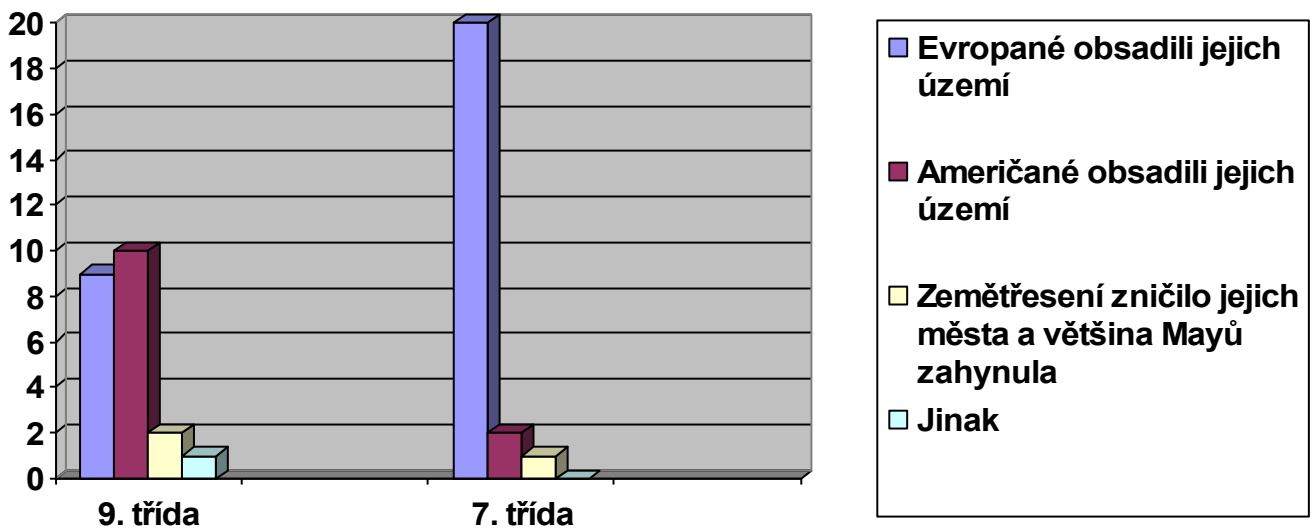
Co bylo významné na mayském kalendáři?

K čemu sloužily mayské pyramidy?

Jak skončila mayská civilizace?

Z celkového hlediska dopadl dotazník celkem dobře. Při porovnání obou ročníků dopadli lépe žáci sedmé třídy. Je to nejspíše způsobeno tím, že se v sedmém ročníku učí o středoamerických kulturách. Největší problém nastal s první otázkou.

Zdroje: Wikipedie.cz, Znaky a symboly